

یک‌شنبه ۶ اردیبهشت ۱۴۰۵ | ۸ ذی‌العدده ۱۴۴۷

جامعه

سرویس اجتماعی ۶۰۰۶۰۸۵۲۲

گزارش یک مهسا گریندی

گزارش «جوان»
از طرحی روزمرستی و دو منظوره در تهران
که به مراحل پایانی رسیده‌است

پارکینگ‌های امروز پناهگاه‌های فردا

در دل تهران پرجمعیت و پربهاو، جایی که زندگی روزمره با سرعتی بی‌وقفه‌ای در جریان است، طرح‌ها و ایده‌هایی از جنس آمادگی و آینده‌نگری، بیش از هر زمان دیگری اهمیت پیدا می‌کنند. ساخت پارکینگ – پناهگاه در شهر، در همین چار چوب است که معنا می‌یابد. البته نه به‌عنوان نشانه‌ای از نگرانی یا اضطراب و ایجاد رعب و وحشت در میان مردم، بلکه به‌عنوان بخشی از نگاه تازه‌ای که تلاش می‌کند شهر را برای شرایط مختلف آماده‌تر و تاب‌آورتر کند. واقعیت این است که تهران، به‌عنوان کلانشهری بزرگ، با جمعیتی بالا و فعالیت‌های روزانه پرشور، نیازمند زیرساخت‌هایی است که بتوانند در کنار پاسخگویی به نیازهای معمول شهروندان، در لحظات خاص نیز نقش پشتیبان داشته‌باشند؛ یعنی زیرساخت‌هایی که هم برای روزهای عادی

به کار بیایند و هم در روزهای غیرعادی و بحرانی و این رویکرد، به معنای پذیرفتن یک اصل ساده است که هر شهر بزرگ، برای ادامه روان زندگی، باید سناریوهای مختلف را در طراحی خود لحاظ کند.

بدون شک پناهگاه‌های شهری و فضاهای چندمنظوره‌ای چون پارکینگ- پناهگاه، بیش از آنکه یادآور موقعیت‌های اضطراری باشند، نشان‌دهنده بلوغ برنامه‌ریزی شهری هستند. جایی که یک پارکینگ معمولی می‌تواند در شرایط عادی به خوبی به خدمت رفت‌وآمد شهروندان بیاید و در صورت نیاز، به یک فضای امن و سازمان‌یافته تبدیل شود، بدون آنکه زندگی روزمره را مختل کند. شاید هم این نوع نگاه، بخشی از مفهوم گسترده‌تر تاب‌آوری شهری باشد، مفهومی که در سال‌های اخیر در بسیاری از کلانشهرهای جهان مورد توجه قرار گرفته و بر این اصل تأکید دارد که شهرهای

بتوانند در برابر طیفی از رخداد‌های طبیعی یا غیرطبیعی، از زلزله گرفته تا اختلالات زیرساختی، انعطاف‌پذیر و آماده باقی‌مانند.

■ **نخستین پارکینگ – پناهگاه در تهران**

در روزهایی که جنگ تحمیلی رمضان پشت سر گذاشته شده و شهر بیش از همیشه در حال بازتعریف زیرساخت‌های خود است، خبر افتتاح یک پروژه تازه در منطقه ۱۰ تهران، توجه‌ها را به سمت خود جلب کرده‌است؛ ساخت پارکینگی که نامش را اعتماد گذاشته‌اند. این پارکینگ حالا در استانه بهرپردازی قرار دارد. مجموعه‌ای چندمنظوره که به گفته مسئولان شهری، می‌تواند نمونه‌ای از نسل جدید فضاهای زیرساختی در کلانشهر تهران باشد. این پروژه با زیربنایی حدود ۱۰ هزار و ۲۵۶ مترمربع و در چهار طبقه زیر سطحی ساخته شده و ظرفیت ۲۷۵ واحد پارک خودرو را در حالت عادی فراهم

بازسازی ۳۰ بازار میوه و تره‌بار آسیب‌دیده در جنگ تحمیلی

شهرداری تهران در طول جنگ ۴۰ روزه به صورت مداوم به کار خود ادامه داد.

مدیر عامل سازمان میادین میوه و تره‌بار شهرداری تهران ادامه داد: همچنین بازارها و میادینی که در جریان جنگ تحمیلی ۴۰ روزه دچار آسیب شده‌بودند و بعضاً این آسیب‌ها برای برخی از بازارها چندین‌بار اتفاق افتاد؛ بازسازی و مرمت شد و همچنان این کار ادامه دارد.

وی بیان کرد: همچنین سعی کردیم تا منابع تأمین کالا را تقویت

و وضعیت انبارهای ذخیره‌سازی را بهبود ببخشم.

به گزارش شهر، بختباری‌زاده یادآور شد: برنامه‌ریزی کردیم تا

اگر دوباره شرایط تغییر کرد، تاب‌آوری در شهر تهران را بهتر از

گذشته ایجاد کنیم.

وی با بیان اینکه در جنگ تحمیلی سووم خوشبختانه وضعیت تاب‌آوری بازارها بهتر از قبل بود، تأکید کرد: بازنده‌های میدانی

نشان می‌دهد هم عرضه و هم تنوع کالاها و ارائه خدمات وضعیت مناسبی داشت کم‌اینکه در جنگ تحمیلی ۱۲ روزه نیز به‌همکاری

روزنامه جوان | شماره ۷۵۸۳ | جوان

ایمنی و تاب‌آوری شهری خبر داده‌بود، رویکردی که بیش از هر چیز بر شناسایی ظرفیت‌های موجود شهر اشاره داشت.

عبدالمطهر محمدخانی، سخنگوی شهرداری تهران در نشست خبری خود به موضوع پناهگاه‌های شهری و برنامه‌ریزی برای شرایط اضطراری اشاره کرده و گفته بود: «طرحی جامع برای استفاده از فضاهای زیرسطحی تهران در دستور کار قرار گرفته و بخشی از آن در کمیسیون ماده ۵ به تصویب رسیده‌است.» به گفته او، این طرح صرفاً محدود به یک نوع سازه یا یک الگوی واحد نیست، بلکه مجموعه‌ای از راهکارها را در بر می‌گیرد که هدف آن استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود شهری در شرایط خاص است.

محمدخانی در ادامه با اشاره به جزئیات این برنامه گفت‌بود: «در این طرح به ساخت پناهگاه‌ها برای شرایط اضطراری اشاره شده‌است. در متر و نیز ایستگاه‌هایی که قابلیت پناهگاهی دارند شناسایی شدند و علاوه بر این، ساختمان‌ها و پارکینگ‌های دارای ظرفیت نیز شناسایی و به دستگاه‌های مربوطه اعلام شده‌اند.»

محمدخانی هم‌زمان بر این نکته تأکید داشت که نگاه غالب در حوزه پدافند غیرعامل، الزاماً مبتنی بر ساخت پناهگاه‌های بزرگ و متمرکز در سطح شهر نیست. او در همان نشست هشدار داده‌بود که «اصار بر پناهگاه‌های بزرگ در سطح شهر لزوماً یک راهبرد دقیق در دست نیست» و اظهار داشت که روش‌های متنوع‌تری برای حفاظت از شهروندان در شرایط بحرانی وجود دارد.

به گفته او، «تأکید بیش از حد رسانه‌ها بر احداث پناهگاه‌ها، غیر از ایجاد وحشت، می‌تواند نوعی تصمیم‌سازی نادرست را به مدیریت شهری تحمیل کند» و لازم است موضوعات مرتبط با مدیریت بحران با نگاه کارشناسی و از مسیر گفت‌وگو با متخصصان حوزه پدافند غیر عامل دنبال شود.

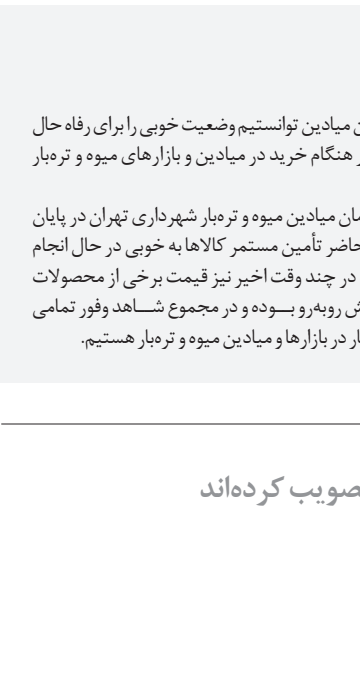
■ **تغییر نگاه به شهر**

آنچه در سه پروژه‌هایی از جنس پارکینگ- پناهگاه و برنامه‌های شناسایی ظرفیت‌های زیرسطحی تهران دیده می‌شود، پیش از هر چیز، تغییر زاویه نگاه به خود شهر است، تغییر شهری که تمام تلاشش را می‌کند، علاوه بر امروز، فردا را هم ببیند و در مواقع بحران، نفس کم نیاورد.

قرار نیست ترسی اضافه شود، قرار نیست شهر با سایه بحران تعریف شود، حتی قرار نیست تاب‌آوری شهر، یک معنا و طیف‌های پنهانی برای شرایط خاص نیز در دل خود داشته باشند.

■ **شناسایی پناهگاه‌های اضطراری**

امروزمان تغییر کرد، همچنان کار کند و زندگی‌های یک رویکرد گسترده‌تر در حوزه زیرساخت‌های

زیادی کیسه پلاستیکی مصرف می‌کند. دفن زباله با این کیسه‌ها آسیب‌های جبران‌ناپذیری به محیط‌زیست می‌زند؛ آسیب‌هایی مثل خشکی حیوانات، آلودگی مسدود شدن مجاری آب و روخانه‌ها. پس از مشاهده این‌سپاه‌فانل محیط‌زیست و قانونگذاران تا حدی روی گسترش فرهنگ کاهش مصرف کیسه پلاستیکی کار کردند

■ **منوعیت استفاده از پلاستیک در ۶۹ کشور دنیا**

تبعات زیست‌محیطی پلاستیک‌ها موجب‌شده در برخی از کشورها دولت‌ها با تدابیر و قوانینی استفاده از پلاستیک را محدود یا حتی ممنوع کنند!

طبق گزارش سازمان ملل و چندین گزارش رسانه‌ای، ۶۹ کشور جهان نوعی ممنوعیت کامل یا جزئی کیسه‌های پلاستیکی را تصویب کرده‌اند. در حالی که ممنوعیت استفاده از کیسه‌های پلاستیکی به خصوص در آفریقا رواج دارد، در سایر نقاط جهان از جمله اروپا نیز ۳۲ کشور تصمیم گرفته‌اند برای محدود کردن استفاده از کیسه‌های پلاستیکی جریمه (یا مالیات) دریافت کنند.

■ **فرصتی از دل تهدیدها**

محمد درویش، کارشناس محیط‌زیست درباره اینکه شرایط پیش آمده در کشور و آسیب به پتروشیمی‌ها و گران‌شدن پلاستیک می‌تواند یک فرصت برای اصلاح یک عادت اشتباه و آسیب‌زننده به محیط‌زیست باشد، می‌گوید: «یک دلیل مهم که دنیا در دهه ۲۰ میلادی به یکباره دوباره سراغ تغییر مبلمان شهری از خودرومحوری به بوم‌محوری رفت و کوشید تا سهیلات بیشتری برای استفاده از دوچرخه و حمل‌ونقل پاک ارائه دهد و مسیرهایی ایمن و جذاب برای دوچرخه و پیاده‌روی بسازد، افزایش ناگهانی قیمت‌های جهانی نفت بود؛ چالشی که با درایت، پیش از آنکه به بحران بدل شود، تبدیل به فرصتی دردمنده برای تغییر سبک زندگی، کاهش بار آلودندگی و به‌سود تحرک‌های فردی در تردهای درون‌شهری را فراهم کرد.»

از نگاه‌وی اینک هم آسیب به صنعت پتروشیمی در اثر جنگ اخیر و کمبود محسوس مواد پلی‌اتیلن، می‌تواند به یک فرصت برای احیای جنبشی محیط‌زیستی را فراهم کرده و بکوشیم کیسه‌های پارچه‌ای یا چندبار مصرف استفاده کنیم تا در نهایت، ردپای پوششاختی ایرانیان بر سرزمین کاهش یافته و با یک تیر دو نشان بزیم.

ایران

سجاد آذری

امریکا از مادران ایرانی شکست خورد

پدران و مادران نقش‌های متمایز اما مکملی در پرورش شجاعت دارند. پدران عموماً کودکان را به جرئت‌آزمایی و ریسک‌پذیری تشویق می‌کنند، در حالی که مادران بیشتر بر امنیت و اجتناب از خطر تمرکز دارند. روانشناسان می‌گویند کلید پرورش شجاعت عبارت از الگوگیری کودکان از مواجهه والدین با ترس‌ها، تشویق و تقویت رفتارهای شجاعانه کودک، ایجاد پیوند امن عاطفی و آموزش مهارت‌های تنظیم هیجانی است.

مطالعات تجربی نشان می‌دهند که حمایت از خودمختاری و تشویق به مقابله تدریجی با ترس‌ها از نسوی والدین موجب افزایش خودباوری و توانمندی‌های هیجانی کودک می‌شود و این به نوبه خود، شجاعت کودکان را تقویت می‌کند. بالعکس، والدینی که با اضطراب یا محافظت‌گرایانه رفتار می‌کنند، ممکن است شجاعت کودک را تضعیف کنند. به طور کلی، یادگیری اجتماعی شامل مشاهده و تقلید رفتار والدین، بازخورد تشویقی یعنی پاداش و تحسین برای شجاعت و آموزش عاطفی والدین در تقویت شجاعت فرزندان مؤثر است.

پدران معمولاً در بازی‌های فیزیکی شرکت بیشتری دارند و سبک بازی‌شان انرژی‌وار و چالش‌برانگیز است. آنها کودکان را به کاوش، تجربه شرایط جدید و ریسک‌های حساب‌شده تشویق می‌کنند و مهارت‌های فیزیکی و اجتماعی مانند مدیریت خشم و همکاری با دیگران را در کودک پرورش می‌دهند. پدران عموماً کودکان را تشویق می‌کنند که با جسارت وارد بازی‌های جدید شوند و مواقع را پشت سر بگذارند. مطالعه‌ای نشان داد پدران در مورد ایمنی فعالیت‌های ریسکی حتی با پسر یا دختر خود نیز یکسان برخورد می‌کنند و به دلیل تحمل بالای ریسک، اجازه تجربه خطرهای معقول را می‌دهند، اما مادران نقش محافظتی قوی‌تری دارند. آنها معمولاً بیشتر نسبت به خطرها محتاطند و بر اجتناب از خطر تأکید می‌کنند. علاوه بر این، مادران با ایجاد پیوند عاطفی امن و رفتار حمایت‌گرایانه، پایه‌های اعتماد و امنیت کودک را بنا می‌نهند که به شجاعت او کمک می‌کند. مثلاً، اگر مادر در مواجهه با ترس کودک رفتاری مطمئن و حمایت‌گرایانه بدون ایجاد وحشت داشته باشد، کودک از تجربه مواجهه بیشتر بهره می‌برد. در پژوهشی پیرامون اضطراب کودکان، مشخص شد والدینی که کمتر رفتار شجاعانه کودک را تشویق می‌کنند، فرزندان مضطرب‌تری دارند.

همه مواردی که آورده شد تشریح سازو کارهای معمول برای تقویت شجاعت در کودکان است که در آن از پدران انتظار می‌رود که آرام‌آرام ریسک کردن را به کودک بیاموزند و مادران کودکان را حمایت کنند، اما ناگفته پیداست که در جامعه شیعی ایران اسلامی شجاعت در کودکان پارامترهای دیگر نیز دارد. کودکی که از ابتدا چشم‌پاز کرده، خود را در میان فرزندان حسین بن علی دیده، طبیعی است وقتی از شجاعت و وفاداری الل‌عقل عباس شنیده آرام‌آرام در محبت شجاعت نه فقط محاسبه میزان خطرات یک عمل بلکه رضایت‌خداوند از آن را نیز مدنظر دارد. در میان هر چند کودک‌ن‌به پدران خود نگاه می‌کنند که آماده هستند تا جان خود را فدای آرمانی بالاتر از محاسبات مادی کنند، اما از نسوی دیگر این مادران هستند که ذره ذره همراه با شیر خود به فرزندان‌شان شهامت و ایثارگری را می‌نوشانند.

در تاریخ آمده بعد از آنکه لشکر مسلم بن قحیل به خونخواهی هانی بن عروه در اختلاف آن بزرگانه را محاصره کردند به ناگاه شایعه‌ای در شهر منتشر شد که لشکر بزرگی از شام به راه افتاده که وقتی وارد کوفه شود، همه شیعیان را از دم تیغ خواهد گذراند. اندکی بعد از انتشار این خبر بود که زنان به میان سپاه مسلم آمدند و فرزندان و همسران خود را بردند، آنها می‌گفتند دیگران هستند بر گردید تا کشته نشوند و همین مسئله موجب شد در نهایت مسلم در کوفه‌های توفه تهدید بماند و در پی نتیجه شکست او بود که امام حسین(ع) به شهادت رسید، اما در ایران ماجرا برعکس است و این مادران هستند که فرزندان خود را آماده ایثار در میدان می‌کنند؛ مثلاً وقتی فرماندهان برای تسلیت به سراغ مادر قزوینی که هشت نفر از اعضای خانواده‌اش شهید شده می‌روند، او به فرماندهان می‌گوید هنوز هشت نفر دیگر هستیم که آماده‌یم برای این نظام و کشور جان فدا کنیم، اکنون هم شب در خیابان هستیم. یا وقتی به مادر مینایی که کودک خردسالش به ترس سپاه چپست، حتی در خواست انتقام خون فرزند خود را نیز ندارد، او می‌گوید فرمانده‌ها و فضای سپاه کار خود را انجام می‌دهد، ما نیز میدان خیابان را نگه داشته‌ایم. از این مثال بسیار است، اما مادر شهیدی که به دیگران می‌گوید دعا کنند عرشش بتواند در عم از دست دادن پسرش صوری کند تا مادری که می‌داند دشمن در حال حمله به ایست‌های بازسی است، اما فرزند نوجوان خود را به خیابان می‌فرستد و تأکید می‌کند اگر شهید هم شود به او افتخار خواهد کرد، همگی شیرانی شجاع با قلب‌های فولاد پرورش داده‌اند که آماده جانفشایی برای ایران اسلامی هستند و همین مادران هستند که امروز امریکا و صهیونیست‌ها را شکست داده‌اند.

خبر کوتاه

افزایش ۵۰ درصدی یارانه مددجویان بهزیستی و کمیته امداد

رئیس سازمان بهزیستی کشور از رشد ۵۰ درصدی یارانه مددجویان در مجلس و افزایش سهم بودجه‌ایسن سازمان از ۱/۷ به ۲/۱۱ درصد خبر داد.

سید جواد حسینی، رئیس سازمان بهزیستی کشور اظهار کرد: پیش از این، سهم بهزیستی از بودجه عمومی کشور ۱/۷ درصد بود که اسمال این میزان به ۲/۱۱ درصد افزایش یافته و یارانه مددجویان کمیته امداد و بهزیستی در مجلس شورای اسلامی افزایش ۵۰ درصدی داشته‌است.

وی تأکید کرد: افزایش اعتبارات و راه‌اندازی صندوق حمایت شغلی، نشان‌دهنده توجه بیشتر به سازمان بهزیستی و جامعه هدف این سازمان است و امید می‌رود با تخصیص این منابع، شاهد بهبود چشمگیر در وضعیت معیشتی و توانمندسازی هر چه بیشتر مددجویان و افراد معلول باشیم. رئیس سازمان بهزیستی در ادامه به راه‌اندازی صندوق حمایت و ضمانت از فرصت‌های شغلی مددجویان دارای معلولیت اشاره کرد و گفت: این صندوق با هدف توانمندسازی اقتصادی مددجویان شکل گرفته و هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان برای آن اعتبار اختصاص یافته‌است.

حسینی گفت: ۱۰ میلیون و ۳۰۰ هزار فرد معلول در کشور زندگی می‌کنند که ۱۴ درصد جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند.

وی با تأکید بر اقدامات پیشگیرانه سازمان بهزیستی، اظهار کرد: غربالگری رایگان اختلالات چشم، گوش، ارتوپس و سلامت زنان توسط بهزیستی انجام می‌شود و در زمینه تغذیه هم اقدامات صورت گرفته، میزان شیوع این عارضه در کشور از میانگین جهانی چهار درصد به ۱/۵ درصد کاهش یافته‌است. رئیس سازمان بهزیستی به خدمات شبانه‌روزی مراکز تحت پوشش این سازمان نیز اشاره کرد و گفت: ۲۰۰ هزار نفر از افراد تحت پوشش در ۵ هزار و ۲۰۰ مرکز شبانه‌روزی نگهداری می‌شوند و در ایام جنگ با نگرانی فراوان، ۲۰۰ هزار کودک تحت پوشش بهزیستی به نقاط امن منتقل شدند. بر اساس گزارش روابط عمومی امور بین‌الملل سازمان بهزیستی کشور، حسینیه همچنین از اختصاص بودجه پایدار برای اورژانس اجتماعی برای اولین بار در بودجه امسال خبر داد و افزود: گسترش در تمام سطوح اداری و ساختاری اورژانس اجتماعی بلامانع اعلام شده که این اقدام مهم برای تقویت خدمات حمایتی و پیشگیرانه این حوزه خواهد بود.

■ **فاجعه مصرف پلاستیک‌ها برای طبیعت**

فازغ از تمام اتفاقاتی که طی جنگ اخیر با آن مواجه بودیم، محیط‌زیست